

Vojnotehnicki glasnik/Military Technical
Courier

ISSN: 0042-8469

vojnotehnicki.glasnik@mod.gov.rs

University of Defence

Serbia

urkovi, Vlado

SYMORG 2008 SYM-OP-IS 2008 INTERNATIONAL CONGRESS – MOTOR VEHICLES
& MOTORS 2008 – prikaz nauno-strunih skupova –

Vojnotehnicki glasnik/Military Technical Courier, vol. 57, núm. 1, 2009, pp. 125-137

University of Defence

Disponible en: <https://www.redalyc.org/articulo.oa?id=661770103008>

- Cómo citar el artículo
- Número completo
- Más información del artículo
- Página de la revista en redalyc.org

redalyc.org

Sistema de Información Científica

Red de Revistas Científicas de América Latina, el Caribe, España y Portugal

Proyecto académico sin fines de lucro, desarrollado bajo la iniciativa de acceso abierto

SYMORG 2008
SYM-OP-IS 2008
INTERNATIONAL CONGRESS – MOTOR
VEHICLES & MOTORS 2008

– prikaz naučno-stručnih skupova –

Dr Vlado Đurković, dipl. inž., Vojna akademija

XI internacionalni simpozijum iz organizacionih
nauka SymOrg 2008
– menadžment i društvena odgovornost –

Povodom 200 godina Univerziteta u Beogradu i visokog obrazovanja u Srbiji, Fakultet organizacionih nauka organizovao je 11. internacionalni simpozijum SymOrg 2008 (od 10. do 13. septembra 2008. godine u Beogradu), koji tradicionalno okuplja eminentne stručnjake, najuspešnije privrednike i naučnike iz oblasti menadžmenta i srodnih disciplina.

U eri globalne povezanosti i međunarodne uslovljenosti, kada dolazi do zagađenja, klimatskih i drugih promena na Zemlji usled nepažnje ljudi, krajnje je vreme da se integralni pristup upravljanju organizacionim sistemima proširi na sve stejkholdere biznisa, na čitavo okruženje – društvo. Otuda je ovaj simpozijum bio posvećen temama najšire društvene odgovornosti menadžmenta – shvaćenog i kao „tim koji vodi kampanje“ i kao „proces donošenja i ostvarivanja odluka o poslovnim procesima i operacijama“ i, pre svega, kao „nauka o modelovanju i ponašanju poslovnih sistema“. Uloga nauke i obrazovanja, u svemu tome, od primarnog je značaja.

Pripremajući mlade generacije za zanimanja u budućem Društvu proizvođača znanja, od 2008. godine, tradicionalno učestvovanje studenata Fakulteta organizacionih nauka prošireno je na poziv svim studentima Srbije da učestvuju u *Konkursu za objavljivanje rezultata studentskih istraživačkih radova* (6. juna 2008. u Beogradu, a najbolji na Zlatiboru). Istovremeno, studenti FON-a pozvali su i kolege sa svih univerziteta Srbije da pomognu svojim studentima u istraživačkim naporima i u formalizovanju rezultata u pisanju radova.

Program simpozijuma realizovao se na plenarnim sesijama, u okviru tematskih sekcija i okruglih stolova. Takođe, došlo je do susreta predstavnika iz akademske sredine i prakse, iz zemlje i inostranstva, kao i do razmatranja relevantnih pitanja, kao i dragocene razmene ideja u razvoju nauke i prakse menadžmenta.

Jedanaesti internacionalni simpozijum iz organizacionih nauka – SymOrg 2008. jedan je u nizu simpozijuma koje Fakultet organizacionih nauka iz Beograda organizuje kao priliku da naučnici i stručnjaci iz prakse organizovanja rada i resursa razmene znanja, iskustva i ideje i inspirišu se za nove profesionalne uspehe.

Za SymOrg 2008, posle stručne recenzije, odabrano je 262 rada, uz učešće preko 300 autora iz 15 zemalja, pri čemu su radovi razvrstani u 26 sekcija simpozijuma.

Pre održavanja samog skupa, kako je to već ustaljena praksa, štampan je Zbornik apstrakta na 371 stranici, čiji je editor, a takođe i predsednik Programskog odbora, bila prof. dr Nevenka Žarkić-Joksimović sa Fakulteta organizacionih nauka u Beogradu. Uz Zbornik apstrakta uručeni su kompletni radovi snimljeni na CD.

Tehničku pripremu, štampanje Zbornika i pratećih materijala pomogli su rukovodstvo Fakulteta organizacionih nauka u Beogradu.

Pokrovitelj SymOrg-a 2008. bilo je Ministarstvo za nauku i tehnološki razvoj Republike Srbije. Registracija učesnika i svečano otvaranje SymOrg-a 2008. održano je u Rektoratu Univerziteta u Beogradu. Sve programske oblasti svrstane su po srodnosti u 26 sekcija i održane u 6 sala, u terminu od 10. do 13. septembra 2008. godine u Kongresnom centru Sava na Novom Beogradu.

Plenarna predavanja po pozivu bila su:

- *Maja Levi-Jakšić*, Univerzitet u Beogradu, Fakultet Organizacionih nauka, „Menadžment diversifikacije portfolia akademskih programa“
- *Lisa Ncube*, Purdue University Beverly Davis, Purdue University, „Strategic leadership and periheral vision: detecting and translating weak signals into results for sustainable organizations“
- *Hamid Jahankhani, Elli Georgladau*, Middlesex University, School of Computing Science, UK, „Toward a methodology for the management of the computer forensics process“
- *Anđelko S. Lojpur, Anja A. Lojpur*, Ekonomski fakultet Podgorica, „Povećanje nacionalne konkurentnosti i mogućnost primjene *Porterovog modela pet sila*“
- *Carlisle George*, School of Engineering and Informacion Systems Middlesex University, London, Uk, „Managing social irresponsibility in cyberspace: the walled garden approach“
- *Cynthia Tomović*, College of Education, Old Dominion University, Norfolk, VA, *Mileta Tomović*, College of Engineering and Technology, Old Dominion University, Norfolk, VA, „Pursuing quality in higher education: a framework for conducating deliberations on the role of distance learning“
- *Laslo Zohar*, „The determination of control and reassessment points in a multi-project matrix environment“

- *Srećko Devjak*, Univerzitet u Ljubljani, Fakultet za upravo, *Tatjana Devjak*, Univerzitet u Ljubljani, Pedagoški fakultet, „Organizacioni aspekti uvođenja kompetentnog modela Bolonjske reforme studijskih programa“
- *Alenka Braček*, University of Ljubljana, Faculty of Administration, *Mirjana Drakulić*, University of Belgrade, Faculty of Organizational Sciences, „Assuring quality in higher education: Key issues of accreditation processes in Slovenia and Serbia“
- *Srećko Devjak*, *Jože Benčina*, Univerzitet u Ljubljani, Fakultet za upravo, „Razvoj sistema indikatora rezultata lokalne zajednice sa stanovišta potreba razvojnog planiranja“
- *Maya Milanković-Atkinson*, Middlesex University, School of Computing Science, UK, „From management systems to corporate social responsibility – benefits to business“
- *Stratos Georgoulas*, Saa. Professor, Director of Lab for Sociology of Youth, Sports and Leisure University of the Aegean, Greece, „Crime as part of management in leisure enterprises: A case study“.

Od 262 rada u zborniku, 21 rad, odnosno 8% su radovi, odnosno rezultati istraživanja pripadnika Vojne akademije (VA), Ministarstva obrane (MO), Tehničkog očitnog centra (TOC), VP 1100 Beograd, odnosno Vojske Srbije, koji su bili razvrstani u četiri sekcije: Internet i poslovanje, Menadžment kvaliteta, Menadžment u odbrani i Operacioni menadžment i industrijsko inženjstvo.

Od pripadnika Vojske 9 radova prezentovali su autori iz VA, 8 autori iz MO, 1 autor iz TOC-a, 1 iz VP 1100 Beograd, dok su ostali bili zajednički. To ukazuje na aktivnost VA kao obrazovno-naučne ustanove Vojske Srbije, ali i na značaj koji istraživači u VA poklanjaju naučno-istraživačkom radu. Većina radova predstavlja rezultat timskog rada autora iz iste ili različitih institucija, pretežno VA, MO i TOC-a, a ima i više autora sa po dva rada.

Pripadnici Vojske Srbije izlagali su radove po sekcijama. Koautori nekih radova su i pripadnici fakulteta ili drugih institucija van Vojske i MO.

Sekcija 1 – *Dizajniranje i razvoj proizvoda i usluga*
 Sekcija 2 – *Ekološki menadžment*
 Sekcija 3 – *Finansijski menadžment*
 Sekcija 4 – *Informacione tehnologije u menadžmentu*
 Sekcija 5 – *Internet i poslovanje*

1. Mihailo Zogović (MO-Fond za socijalno osiguranje vojnih osiguranika), Biljana Rabasović (Visoka poslovna škola strukovnih studija Valjevo), *Elektronske javne nabavke*;

Sekcija 6 – *Kvantitativne metode i modeli u menadžmentu*

Sekcija 7 – *Marketing menadžment*

Sekcija 8 – *Menadžment inovacija i intelektualna svojina*

Sekcija 9 – *Menadžment javnog sektora*

Sekcija 10 – *Menadžment kvaliteta*

2. Veselin Mrdak, Slobodan Dželetović, (Tehnički opitni centar, Beograd), *Primena balanced scorecard za upravljanje procesima sertifikacije proizvoda u Tehničkom opitnom centru;*
- Sekcija 11 – *Menadžment logistike i lanca snabdevanja*
- Sekcija 12 – *Menadžment ljudskih resursa*
- Sekcija 13 – *Menadžment tehnologije i razvoja*
- Sekcija 14 – *Menadžment u odbrani*
3. Dejan Stojković (MO), *Model planiranja odbrane u NATO;*
4. Dragoljub Sekulović (VA), Vlado Đurković (VA), *Kvalitet, dizajn, marka i pakovanje kao strateška obeležja vojnog proizvoda;*
5. Vlado Đurković (VA), Dragoljub Sekulović (VA), *Maksimalna dobit optimalnog programa proizvodnje u vojne svrhe;*
6. Hajradin Radonšić (VA), *Perspektive mirovnih operacija;*
7. Rade Žugić (MO), *Finansiranje vojske i kontrola izvršenja budžeta;*
8. Saša Veselinović (Uprava za organizaciju SPO MO), Srđan Milenković (Institut za strategijska istraživanja SPO MO), *Prilog pojmovnom određivanju programiranja kao faze procesa planiranja, programiranja, budžetiranja i izvršenja;*
9. Miroslav Radosavljević (VA), Nikola Tomašević (Viša poslovna škola strukovnih studija Beograd), *Procena popune jedinica vojske Srbije primenom Markovljevog modela;*
10. Nebojša Nikolić (MO-Institut za strategijska istraživanja), *Geneza razvoja sistema planiranja, programiranja i budžetiranja;*
11. Sreten Perić (VA), Milan Krsmanović (VA), *Of-line On-line kontrola kvaliteta ulja i njegova analiza u hidrauličnim i sistemima za -podmazivanje;*
12. Milena Knežević (MO), *Promene koje vode ka efikasnijem ekonomisanju resursima odbrane;*
13. Dragan Todorov (VA), *Vojni aspekti olimpizma;*
14. Željko Gajić (MO), *Donošenje odluka u kriznim situacijama;*
15. Vesko Lukovac (VA), Đorović Boban (VA), Nikola Luković (VA), *Check-lista za vrednovanje rada kao motivacioni faktor vojnih vozača;*
16. Dragan Dragašević (VP 1100 Beograd), *Razvoj komandno-informacionih sistema;*
17. Dejan Vuletić (MO, Institut za strategijska istraživanja), *Pretnje Cyber terorizmom u Republici Srbiji i bezbednosni odgovori;*
18. Dejan Igov (MO), *Obezbeđivanje ljudskih resursa za potrebe obaveštajnih službi;*
19. Obrad Čabarkapa (MO, Uprava za strategijsko planiranje), Dalibor Petrović (MO, Uprava za strategijsko planiranje), *Suštinsko ispitivanje poverljivih pronalazaka;*
20. Samed Karović (VA), Milutin Pušara (VA), *Projektno operativno planiranje u upravljanju u vojnom menadžmentu;*

- Sekcija 15 – *Menadžment proizvodnje i usluga*
 Sekcija 16 – *Obrazovanje tokom života*
 Sekcija 17 – *Odnosi sa javnošću i poslovna komunikacija*
 Sekcija 18 – *Održivi razvoj poslovanja*
 Sekcija 19 – *Operacioni menadžment i industrijsko inženjerstvo*
 21. Dalibor Petrović (MO, Uprava za stratejsko planiranje), Obrad Čabarkapa (MO, Uprava za stratejsko planiranje), *Analiza hiperrelastičnih materijala primenom mooney-rivlin-ovog modela;*
 Sekcija 20 – *Poslovna inteligencija i odlučivanje*
 Sekcija 21 – *Preduzetništvo i upravljanje MSP*
 Sekcija 22 – *Projektni menadžment*
 Sekcija 23 – *Spredšit inženjering*
 Sekcija 24 – *Strateški menadžment*
 Sekcija 25 – *Upravljanje razvojem organizacije*
 Sekcija 26 – *Studentski SymOrg 2008 (studentski radovi)*

Kao i prethodnih godina, učešće pripadnika MO i Vojske Srbije na ovom značajnom skupu potpuno je opravdano, a cilj postignut. Pored saopštavanja rezultata istraživanja, vođena je plodna diskusija u kojoj su sagledani problemi, razmenjena mišljenja i iskustva i razmatrana mogućnost rešenja iznetih problema.

Ponovo se potvrdilo da izlaganje radova na ovakvim i sličnim skupovima, kako međusobno, tako i sa naučnim radnicima iz zemlje i inostranstva, i iz drugih naučnih i obrazovnih institucija svakako ima pozitivan uticaj na naučni i stručni nivo rada u našoj vojsci, na stručno i naučno usavršavanje nastavnika i podizanje kvaliteta nastave na osnovnim i posle-diplomskim studijima u Vojnoj akademiji. Takođe, uočava se sve veći broj radova mladih istraživača.

Može se zaključiti da saradnja pripadnika Vojske i MO sa pripadnicima drugih institucija u rešavanju i istraživanju problema iz organizacije i naučno-tehničkim pristupom potvrđuje otvorenost Vojske za angažovanje drugih lica i institucija na rešavanju problema u oblasti odbrane, ali i spremnost i sposobnost pripadnika sistema odbrane da se angažuju na rešavanju problema u civilnim institucijama.

XXXV internacionalni simpozijum o operacionim istraživanjima SYM-OP-IS 2008

Simpozijum o operacionim istraživanjima, uveliko poznat i kao SYM-OP-IS, 2008. godine održao se po 25. put. Okupljajući renomirane operacione istraživače iz zemlje i inostranstva, tokom svih ovih godina, SYM-OP-IS se nesumnjivo kvalifikovao za jednu od znamenitosti srpske naučne baštine. Čast da bude glavni organizator SYM-OP-IS-a pripala je Saobraćajnom fakultetu Univerziteta u Beogradu.

Metode operacionih istraživanja koriste se u oblasti saobraćajnog i transportnog inženjerstva preko pola veka. Već i prve primene metoda operacionih istraživanja u saobraćajnom inženjerstvu (Leslie C. Edie, „Traffic delays at tool booths“ journal of the operations research society of America, vol. 2, No. 2, pp. 107–138, may, 1954) ukazale su na velike mogućnosti ovih metoda u matematičkom modeliranju saobraćajnih fenomena.

Operaciona istraživanja imaju dugu tradiciju i na Saobraćajnom fakultetu gde se shvatilo da se saobraćajna nauka ne može razvijati bez poznavanja i korišćenja metoda operacionih istraživanja.

Savremene saobraćajne i transportne sisteme u razvijenim zemljama karakteriše postojanje klasičnih i novih elektronskih, komunikacionih i informacionih tehnologija ugrađenih u transportnu infrastrukturu i saobraćajna sredstva sa ciljem da se olakša upravljanje saobraćajnim tokovima, smanje saobraćajna zagušenja, vremena putovanja i ukupni transportni troškovi, kao i da se podigne kvalitet saobraćajnih usluga i putovanje učini sigurnijim. Prikupljanje podataka, njihova statistička analiza, razvoj modela i softvera za rešavanje različitih strategijskih, taktičkih i operativnih problema saobraćaja predstavljaju dominantne pravce razvoja saobraćajnog inženjerstva u 21. veku.

U XXXV zborniku radova Simpozijuma o operacionim istraživanjima objavljeni su kako teorijski radovi, koji doprinose metodologiji operacionih istraživanja, tako i radovi orijentisani ka primenama koji ukazuju na uspešne primere donošenja planerskih i upravljačkih odluka.

Pored radova iz tradicionalnih disciplina u okviru optimizacije, primena teorije verovatnoće i stohastičkih procesa, korišćenja prirodnih resursa, upravljanja proizvodnim i logističkim procesima, javnim sektorom, transportom, saobraćajem i komunikacijama, SYM-OP-IS 2008. karakteriše i pojava radova iz oblasti računarske inteligencije i prožimanje sa drugim naučnim disciplinama.

Jubilarni SYM-OP-IS 2008. ostvario je svoj primarni cilj: doprineo je razvoju i primeni operacionih istraživanjima u najznačajnijim oblastima ljudskih delatnosti.

Program simpozijuma realizovao se na plenarnim sesijama, u okviru tematskih sekcija i okruglih stolova. Takođe, došlo je do susreta predstavnika iz akademske sredine i prakse, iz zemlje i inostranstva, kao i do razmatranja relevantnih pitanja, kao i dragocene razmene ideja u razvoju nauke i prakse operacionih istraživanja.

SYM-OP-IS predstavlja nacionalnu konferenciju sa međunarodnim učešćem koja, počevši od 1974. godine, jednom godišnje okuplja operacione istraživače, kako teoretičare, tako i stručnjake iz prakse, sa ciljem da se razmene naučne i stručne informacije, prenesu iskustva i saopšte novi rezultati postignuti u razvoju i primeni metoda operacionih istraživanja u najrazličitijim oblastima ljudske delatnosti.

U toku održavanja, koje traje u kontinuitetu već 36 godina, na SYM-OP-IS-u je učestvovalo preko 9500 stručnjaka, a u njegovim zbornicima, štampanim pre početka rada svakog simpozijuma, objavljen je impozantan broj od preko 6000 radova na kojima je radilo preko 6500 autora. Na SYM-OP-IS-u 2008. učestvovalo je preko 200 autora sa 170 radova razvrstanih u 25 sekcija.

Dok su prvi SYM-OP-IS organizovali samo Institut Mihajlo Pupin i Ekonomski institut, danas u njegovoj organizaciji učestvuje ukupno 11 institucija (Saobraćajni fakultet iz Beograda, Mašinski fakultet iz Beograda, Matematički fakultet iz Beograda, Matematički institute iz Beograda, Vojaska Srbije, Rudarsko-geološki fakultet iz Beograda, Ekonomski institute iz Beograda, Ekonomski fakultet iz Beograda, Društvo operacionih istraživanja, Institut Mihajlo Pupin i Fakultet organizacionih nauka).

Saobraćajni fakultet iz Beograda jedan je od dugogodišnjih, već tradicionalnih organizatora SYM-OP-IS-a. Naravno, glavnom koordinatorskom SYM-OP-IS-a 2008. su, kao i ranijih godina, znatno pomogli i ostali organizatori, a posebno članovi Programskog odbora, doprinoseći svojim aktivnostima stručnom i naučnom kvalitetu simpozijuma.

Pokrovitelj SYM-OP-IS-a 2008. bilo je Ministarstvo za nauku i tehnološki razvoj Republike Srbije.

Pre održavanja samog skupa, kako je to već ustaljena praksa, štampan je zbornik radova na 704 stranice, čiji su editori prof. dr Dušan Teodorović, prof. dr Milorad Vidović, prof. dr Katarina Vukadinović i doc. dr Branka Dimitrijević, a predsednik Programskog odbora bio je dr Dušan Teodorović, profesor sa Saobraćajnog fakulteta u Beogradu. Inače, sve radove moguće je videti na sajtu: <http://symopis2008.sf.bg.ac.yu>.

Sve programske oblasti svrstane su po srodnosti u 25 sekcija i održane, od 14. do 17. septembra 2008. godine, u hotelu Moravica u Soko Banji.

Predavanja po pozivu održali su profesori, istaknuti svetski stručnjaci u oblasti operacionih istraživanja:

– *Markos Papageorgiou*, Technical University of Crete, „A ROLLING-HORIZON QUADRATIC-PROGRAMING APPROACH TO THE SIGNAL CONTROL PROBLEM IN LARGE-SCALE CONGESTED URBAN ROAD NETWORKS“,

– *Pierre Hansen*, HEC Montreal, „EDGE REALIZABILITY OF GRAPHS“.

Takođe, ovaj naučno-stručni skup tretirao je istraživanja i razvoj novih proizvoda, razvoj novih konstrukcijskih rešenja mašinskih sistema i njihovih komponenata proisteklih od rešavanja problema u vojnim primenama.

Od 170 radova u Zborniku, 30 radova, odnosno 17,6%, predstavljaju rezultate istraživanja pripadnika Vojne akademije (VA), Ministarstva odbrane (MO), Vojnogeografskog instituta (VGI-a), Tehničkog opitnog centra (TOC-a), odnosno Vojske Srbije, koji su bili razvrstani u 6 sekcija: Ekologija, Geoinformacioni sistemi (GIS), Informacioni sistemi, Logistika, Matematičko programiranje i Primene OI u odbrani.

Najviše radova pripadnika Vojske, bilo je od autora iz VA (14), od autora iz MO (8), i 1 autor iz VGI, dok su ostali bili zajednički. To ukazuje na aktivnost VA kao obrazovno–naučne ustanove Vojske Srbije, ali i na značaj koji istraživači u VA poklanjaju naučno-istraživačkom radu. Većina radova predstavlja rezultat timskog rada autora iz iste ili različitih institucija, pretežno VA, MO, VGI, TOC-a, a ima i više autora sa po dva rada.

Ukratko ćemo dati pregled naziva radova pripadnika Vojske Srbije po sekcijama, prema redosledu u Zborniku radova. Koautori nekih radova su i pripadnici fakulteta ili drugih institucija van Vojske i MO.

Sekcija 1 – *Ekologija*

1. Saša Bakrač (VGI), Milutin Lješević (Geografski fakultet Univerziteta u Beogradu), Miško Milanović (Geografski fakultet Univerziteta u Beogradu), *Značaj i korišćenje karata i drugih geotopografskih materijala u zaštiti i unapređenju životne sredine;*
2. Miodrag Regodić (VA), Dragoljub Sekulović (VA), *Primena satelitskih daljinskih istraživanja u ekologiji;*

Sekcija 2 – *Ekonomski modeli i ekonometrija*

Sekcija 3 – *Ekspertni sistemi*

Sekcija 4 – *Elektronsko poslovanje*

Sekcija 5 – *Energetika*

Sekcija 6 – *Finansije*

Sekcija 7 – *Geoinformacioni sistemi (GIS)*

1. Dragoljub Sekulović (VA), Lubomir Gigović (VA), *Geografski informacioni sistemi u komandnim i kontrolnim informacionim sistemima;*
2. Lubomir Gigović (VA), Miodrag Regodić (VA), *Primena GIS metode u vojnogeografskoj analizi digitalnog modela terena (DMT);*
3. Mirko Borisov (VGI), Slaviša Tatomirović (VGI), Radoje Banković (VGI), *Nacionalna infrastruktura geoprostornih podataka u razmeri 1:25000;*

Sekcija 8 – *Građevinarstvo*

Sekcija 9 – *Informacioni sistemi*

1. Aleksandar Stanojević (VA, student), *Sistem za vođenje evidencije uspeha učenika vojne gimnazije;*

Sekcija 10 – *Istraživanje i razvoj*

Sekcija 11 – *Istraživanje podataka data mining*

Sekcija 12 – *Logistika*

1. Saša Tešić (Vojska Srbije, VP 2130 Beograd), Miloš Durković (Vojska Srbije, VP 5004 Jakovo), *Optimizacija distribucije magazina „Obrana“ primenom modela transportnih mreža;*

Sekcija 13 – *Matematičko programiranje*

1. Dalibor Petrović (MO, Uprava za strategijsko planiranje, Beograd), Obrad Čabarkapa (MO, Uprava za strategijsko planiranje, Beograd), *Numerička analiza kompresije primenom Ogdenovog modela materijala;*

Sekcija 14 – *Meko računarstvo – soft computing*

Sekcija 15 – *Menadžment*

Sekcija 16 – *Poljoprivreda i šumarstvo*

Sekcija 17 – *Primene OI u odbrani*

1. Vlado Đurković (VA), Vojislav Batinić (VA), Olgica Lazarević (VA), *Analiza proizvodnje hidrauličnog bagera za vojne potrebe;*
2. Nebojša Nikolić (MO, Institut za strategijska istraživanja), *Problem inicijalizacije u Monte Karlo simulacijama – dinamički aspekt;*
3. Dejan Stojković (MO), *Primena morfološke analize u razvoju scenarija;*
4. Brankica Potkonjak-Lukić (MO), *Frikcija kao izvor nelinearnosti u ratu;*
5. Marjan Milenković (VA), Marko Andrejić (VA), *Modelovanje jedinice za tehničko održavanje naoružanja;*
6. Srđan Dimić (VA), Srđan Ljubojević (VA), Boban Đorović (VA), *Model izbora putnog pravca primenom AHP metode;*
7. Milan Milošević (VTI), Vlado Đurković (VA), *Ugradnja meteo senzora za upravljanje vatrom na višecevnom raketnom sistemu malog dometa;*
8. Samed Karović (VA), Milutin Pušara (VA), *Mrežno planiranje i upravljanje procesom odlučivanja u vojnom menadžmentu;*
9. Jasmina Milošević-Stolić (VA), *Znanja u funkciji stručne i specijalističke osposobljenosti za obavljanje početnih dužnosti oficira;*
10. Milena Knežević (MO), *Promene ka efikasnijem i efektivnijem upravljanju resursima odbrane;*
11. Mitar Kovač (MO), *Značaj i strategijske procene u procesu strategijskog planiranja;*
12. Siniša Drobnjak (VGI), Ivan Šikora (VGI), *Ometanje i mere zaštite GPS signala od ometanja;*
13. Saša Devetak (VA), Vladimir Šepec (VA), *Jedan pristup u proceni efikasnosti radio-goniometarskih sistema;*
14. Saša Joksimović (MO), Milena Knežević (MO), *Model kratkoročnog odbrambenog planiranja;*
15. Nikola Pekić (MO), *Poređenje parametara leta aviona sa klasičnom pogonskom grupom i aviona sa vektorisanim potiskom;*
16. Vladimir Šepec (kao samostalan autor van Vojske Srbije), *Matematičko modelovanje protivoklopne borbe;*
17. Dragutin Jovanović (VA), *Sadržaj i upravljanje logističkom podrškom u otklanjanju posledica elementarnih nepogoda;*
18. Obrad Čabarkapa (MO, Uprava za strategijsko planiranje, Beograd), Dalibor Petrović (MO, Uprava za strategijsko planiranje, Beograd), *Komparativna analiza uticaja polaznih parametara na ulazne karakteristike dvofaznog strujanja u cevi automatske puške;*
19. Miloš Arsić (VA), Bogdan Kaličanin (VA), *Primena savremenih tehnologija u upravljanju saobraćajem u vanrednim uslovima;*

20. Aca Ranđelović (VA), *Primena metoda operacionih istraživanja u rešavanju problema optimalnog angažovanja protivoklopne čete;*
21. Miroslav Elezović (TOC), Lazar Petrović (Kriminalističko-policijska akademija, Beograd), Radiša Stefanović (VA), *Otpornost elektronske opreme na brze električne tranzijente;*
22. Sreten Perić (VA), Mladen Vuruna (VA), *Proaktivna strategija održavanja tribomehaničkih sistema;*
23. Hajradin Radončić (VA), *Uloga vojske Srbije u mirovnim operacijama;*

Sekcija 18 – *Rudarstvo i geologija*

Sekcija 19 – *Saobraćaj, transport i komunikacije*

Sekcija 20 – *Simulacija*

Sekcija 21 – *Statistički modeli*

Sekcija 22 – *Stohastički modeli i vremenske serije*

Sekcija 23 – *Upravljanje proizvodnjom i zalihama*

Sekcija 24 – *Upravljanje rizikom*

Sekcija 25 – *Višekriterijumska analiza i optimizacija*

SymOrg 2008 i SYM-OP-IS 2008 je pokazao da je učešće pripadnika Vojske Srbije na ovom jubilarnom 35. skupu u potpunosti opravdano. Pored saopštavanja rezultata istraživanja, vođena je plodna diskusija u kojoj su sagledani problemi, razmenjena mišljenja i iskustva i razmatrana mogućnost rešenja iznetih problema. Uočen je i veći broj radova mladih istraživača, pa čak i studenata Vojne akademije.

Izlaganje radova na ovakvim skupovima imaće pozitivan uticaj na naučni i stručni nivo rada u našoj vojsci, na stručno i naučno usavršavanje nastavnika i podizanje kvaliteta nastave na osnovnim i posle diplomskim studijama u Vojnoj akademiji.

International congress – Motor vehicles & Motors 2008

Sustainable Development of Automotive Industry

Tradicionalno organizovanje međunarodnog naučno-stručnog skupa MVM postalo je brend Mašinskog fakulteta u Kragujevcu i Univerziteta u Kragujevcu. Ni 2008. godine nije izostao veći broj radova iz zemlje i inostranstva, kao ni tradicionalna podrška Ministarstva za nauku grada Kragujevca, naših prijatelja i saradnika iz proizvodnih ili uslužnih delatnosti vezanih za automobile.

Radovi naučnih radnika i istraživača iz oblasti motornih vozila i motora i ovoga puta su dali pečat ovom skupu, mada je evidentno i prisustvo većeg broja radova iz srodnih naučnih oblasti. Motorna vozila su od

svog nastanka privlačila veliku pažnju, kako mašinskih inženjera, tako i poslovnih ljudi, a u njihov razvoj su utkana naučna dostignuća iz mnogih oblasti. Ona imaju i korisnike koji svojim zahtevima nameću i nove klase i nove kategorije automobila. U skladu sa trendovima razvoja tehnike i tehnologije, kao i promene potreba korisnika, težište proizvođača se pomera ka određenim vrstama ili klasama automobila.

Jasno je da je automobil, kao multidisciplinarni objekat razvoja i istraživanja, sa jedne strane, i kao potreba ili prestiž, sa druge, meta za razvoj i ulaganja. Osim toga, automobil je sredstvo koje sve brže spaja udaljene destinacije i ima sve veće manevarske sposobnosti u gradu, pa kao objekat planiranja i regulisanja saobraćaja zauzima, bez sumnje, najznačajnije mesto. Stoga i postoji tendencija da se okviri postavljenih tema radova sve više šire, da se, osim mehanike vozila i procesa u motoru, odgovarajući prostor odvoji i za oblasti kao što su menadžment, reciklaža, regulisanje, autoelektronika, ekonomija, saobraćaj, itd.

Dakle, u godini kada se slavi 200 godina Univerziteta u Beogradu i visokog obrazovanja u Srbiji, Mašinski fakultet u Kragujevcu, Univerziteta u Kragujevcu, organizovao je 8. internacionalni kongres – Motor, vozilo i motori 2008 (od 8. do 10. oktobra 2008. godine u Kragujevcu), koji tradicionalno okuplja eminentne stručnjake, najuspešnije privrednike i naučnike iz oblasti motora i vozila, kao i srodnih disciplina.

Program kongresa realizovao se na plenarnim sesijama, u okviru tematskih sekcija i okruglih stolova. Takođe, došlo je do susreta predstavnika iz akademske sredine i prakse, iz zemlje i inostranstva.

Ove godine je za ovaj internacionalni kongres, posle stručne recenzije, odabrano 62 rada i tri uvodna predavanja, uz učešće preko 160 autora iz 13 zemalja, pri čemu su radovi razvrstani u 5 sekcija kongresa.

Pre održavanja samog skupa, kako je to već ustaljena praksa, štampan je Zbornik apstrakta na 82 stranice, na engleskom jeziku, a podeljen je i CD sa kompletnim radovima autora. Editori, a takođe predsednik i zamjenik Programskog odbora bili su prof. dr Dragoljub Radonjić i prof. dr Aleksandra Janković.

Tehničku pripremu, štampanje zbornika i pratećih materijala pomoglo je rukovodstvo Mašinskog fakulteta u Kragujevcu. Preduzeće Interagent, grafički centar iz Kragujevca, štampalo je ovaj zbornik u tiražu od 300 primeraka.

Registracija učesnika i svečano otvaranje International Congress – Motor Vehicles & Motors 2008, održani su u hotelu Šumarice u Kragujevcu. Sve programske oblasti svrstane su po srodnosti u 5 sekcija:

- Section A – Power Train Tehnology (28 radova):
 - SI Engines,
 - CI Engines,
 - Alternative Fuel Engines,
 - Hibrid & Electrical Power Systems,

- Fuel Cell Systems,
- Aftertreatment Systems,
- Transmission Systems.
- Section B – Vehicle Design and Manufacturing (17 radova):
 - Aerodynamics,
 - Body Structures,
 - Advanced Materials,
 - Recycling,
 - Manufacturing Systems,
 - Quality Systems in Automotive Industry.
- Section C – Vehicle Dynamics and Intelligent Control Systems (9 radova):
 - Vehicle Ride and Handling,
 - Intelligent Safety Systems,
 - Tires/Braking Systems/Steering/Suspension.
- Section D – Driver/Vehicle Interface, Information and Assistance Systems (2 rada):
 - Communication & Informatics,
 - Noise & Vibration,
 - Human Comfort & Thermal Management,
 - Vehicle Security & Occupant Protection,
 - Driver Assistance & Information Systems.
- Section E – Transport Challenges in Emerging Economies (6 radova):
 - Safety,
 - Ekology & Energy,
 - Legislation,
 - Socio/economic Issues,
 - Personal/Public/Freight transportation,
 - Maintenance & Aftermarket.

Plenarna predavanja po pozivu bila su:

1. Dušan Gruden, Ph. D., profesor, TU Wien, Faculty of Mechanical Engineering from Kragujevac, Ditzingen, gruden@yudit.de, „Automobile Development Followed by Prophecy of Ecological Disasters“,
2. Giovanni Belingardi, Ph. D., profesor, Politecnico di Torino, Department of Mechanical Engineering, Corso Duca degli Abruzzi 24, 10129 Torino, Italy, belingardi@polito.it, Giorgio Chiandussi, Ph. D., profesor, Politecnico di Torino, Department of Mechanical Engineering, Corso Duca degli Abruzzi 24, 10129 Torino, Italy, giorgio.chiandussi@polito.it „Design Optimisation Methodologies and Their Application in the Structural Field“,
3. Dobrivoje Ninković, Ph. D., profesor, ABB Turbo System Ltd., Bruggerstr. 71a. 5401 Baden, Switzerland, dobrivoje.ninkovic@ch.abb.com, „Large Engine Turbocharging Simulation: The Role, State of the Art, and Development trends“.

Od 62 rada u zborniku 8 radova, odnosno 12,9%, predstavljalo je rezultat istraživanja pripadnika Vojne akademije (VA), Vojnotehničkog instituta (VTI), Tehničkog opitnog centra (TOC), odnosno Vojske Srbije, koji su bili razvrstani u 4 sekcije: Power Train Tehnology (3 rada), Vehicle Design and Manufacturing (2 rada), Vehicle Dynamics and Intelligent Control Systems (1 rad) i Transport Challenges in Emerging Economies (2 rada).

Većina radova predstavlja rezultat timskog rada autora iz iste ili različitih institucija.

Pregled naziva radova pripadnika Vojske Srbije po sekcijama prezentovan je prema redosledu u zborniku radova. Koautori nekih radova su i pripadnici fakulteta ili drugih institucija van Vojske i MO.

Section A – Power Train Tehnology:

1. Dragan Borovčanin (VTI), Mladen Pantić (VTI), „*Track Propulsion, Application on the Amphibious Infantry Combat Vehicles*“;
2. Mladen Pantić (VTI), Miodrag Milić (VTI), Slavko Muždeka (VA), „*Gear Mesh Efficiency Analysis of Planetary Gear Train*“;
3. Jovo Dautović (TOC), Vlado Đurković (VA), „*Measurement of Revolving Moment in Shaft by Noncontact Way*“.

Section B – Vehicle Design and Manufacturing:

1. Dragan Borovčanin (VTI), Mladen Pantić (VTI), „*Hull Design for Amphibious Infantry Combat Vehicles*“;
2. Mladen Pantić (VTI), Milenko Tajević (VTI), Goran Janković (VTI), „*Idea and Realization of Combat Vehicles Conversion with Possibility of Applying on Civilian Vehicles for Special Needs*“.

Section C – Vehicle Dynamics and Intelligent Control Systems:

1. Olgica Lazarević (VA), Milan Krsmanović (VA), Sreten Perić (VA), „*Analysis of Dynamic Behavior Generators of Hydraulic Excavator*“.

Section E – Transport Challenges in Emerging Economies:

1. Sreten Perić (VA), Mladen Vuruna (VA), Milan Krsmanović (VA), „*Lubricants Monitoring*“;
2. Dragoslav Živanić (VTI), Vlado Đurković (VA), „*Analysis of Launching Device at Vehicle Responses to Random Stimulations Methods*“.

Učešće pripadnika Vojske Srbije bilo je zapaženo na ovom veoma značajnom skupu. Pored saopštavanja rezultata istraživanja, razmenjena su mišljenja i iskustva, te razmatrana i mogućnost njihovog rešenja.

Potvrdilo se da izlaganje radova na ovakvim i sličnim skupovima, naročito kada su u pitanju motori i vozila, ima pozitivan uticaj na naučni i stručni nivo rada u našoj vojsci, na stručno i naučno usavršavanje nastavnika, a u nastavi na podizanje kvaliteta nastave.

Ovaj kongres postao je jedan od najvažnijih o automobilske tehnici, kako u Srbiji, na Balkanu, tako i u ovom delu Evrope. Cilj je bio da se promoviše razmena najboljih naučnih i stručnih znanja i iskustava između eksperata iz različitih zemalja.